Församlingsinstruktion för Mariefreds församling

Inledning

Mariefreds församling är en del av Svenska kyrkan och Strängnäs stift. Församlingens grundläggande uppgift är att leva i mission, fira gudstjänst, bedriva undervisning och utöva diakoni. Syftet med församlingen är att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro så att en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbredas och skapelsen återupprättas. Genom att leva tillsammans vill vi vara ett tecken för Guds närvaro i världen och visa människor en väg in i ett liv i Kristi efterföljd.

Beskrivning av församlingen

Historia

Mariefred är en gammal kulturbygd, som idag är i förändring. En viktig del av bygdens historia är knuten till kartusianerklostret Pax Mariae som under medeltiden låg i den nuvarande stadskärnan. Efter klosterperioden har det framför allt varit närheten till Gripsholms slott som påverkat bygden. Byggnationen av Mälarbanan har varit avgörande för att Mariefred idag är en expansiv ort med en ökande befolkning.

Geografisk struktur

Församlingen är till sin geografiska struktur relativt sammanhållen med tätorten Mariefred som ett självklart centrum. I områden som Edsala, Kalkudden och Hästnäs som ligger några kilometer utanför själva Mariefred finns större sommarstugeområden, där idag allt fler väljer att bosätta sig året runt. Nybyggnation har de sista åren också ägt rum eller är planerad inne i eller strax utanför själva Mariefred ex. Läggesta, Tredje Backe och Hammarängen. På Hedlandet, som ligger på andra sidan Gripsholmsviken, förekommer också nybyggnation.

Kyrka och begravningsplats

Den äldsta kyrkan i bygden är Kärnbo kyrka, byggd på 1100 – talet, som idag står som en ruin på kullen bakom Kungsladugården. Mariefreds kyrka är byggd 1624 och ligger mycket synligt på en kulle mitt inne i den lilla staden. Sett ur ett tillgänglighetsperspektiv är kyrkans placering problematisk, då det för äldre och funktionshindrade personer är förenat med svårigheter att ta sig upp till den. Begravningsplatsen ligger inte i anslutning till kyrkan utan ca 1 km från kyrkan intill Mariefredsskolan. På begravningsplatsen finns ett gravkapell där de flesta begravningar äger rum.

Befolkning och kyrkotillhöriga

Befolkningsantalet i Mariefred är idag ca 5300 personer varav ca 4000 är kyrkotillhöriga. Åldersmässigt är de kyrkotillhöriga relativt unga. Antalet utträden har under de senaste åren varit förhållandevis stort.

Fromhetstradition och ekumenik

Församlingslivet präglas inte av några tydliga fromhetstraditioner. Många församlingsbor saknar eller har en mycket begränsad erfarenhet av kyrkans liv. Det ekumeniska klimatet är bra och det finns ett gott samarbete med ortens andra kristna gemenskap, Munkhagskyrkan, som är en mycket livaktig församling som är ansluten till Equmeniakyrkan. Gemensamma gudstjänster och bönesamlingar firas vid flera tillfällen under året. Under den ekumeniska böneveckan ordnas bönesamlingar på vardagarna och på söndagen firas en gudstjänst i Munkhagskyrkan. På Tacksägelsedagen firas en gemensam mässa i Mariefreds kyrka. Båda söndagsgudstjänsterna firas som församlingens huvudgudstjänst.

Styrkor och glädjeämnen

Medarbetare, förtroendevalda och frivilligarbetare

Att vi har kompetenta och engagerade personer i medarbetarlaget och aktiva förtroendevalda, körsångare och frivilligarbetare som tar del i församlingslivet, är den viktigaste resurs som vi förfogar över. Den vill vi vårda så att vi kan behålla och utveckla den.

Ungdomar och konfirmander

I församlingen finns ett mycket aktivt och livaktigt ungdomsarbete, vilket tar sig olika uttryck i församlingslivet. Onsdagarnas vardagsmässa bärs till stor del upp av ungdomarna och de ungdomar som ingår i ledarskolan deltar på olika sätt i församlingslivet. Till vår glädje har vi de senaste åren sett en mycket positiv utveckling av församlingens konfirmandarbete med växande konfirmandgrupper.

Församlingshemmet

Församlingshemmet ligger centralt i Mariefred och är en mötesplats för människor i olika åldrar. Där har vi väl fungerande lokaler för vår egen verksamhet och som vi kan erbjuda enskilda församlingsbor, föreningar och andra organisationer i vårt lokalsamhälle att få hyra.

Skolkontakter

Vi har idag ett mycket gott samarbete med de skolor som finns i Mariefred. De goda relationerna har sin grund i att vi möter varandra med respekt och bygger ett ömsesidigt förtroende. Församlingens medarbetare är regelbundet närvarande på Mariefredsskolan och under året finns det flera tillfällen då vi på olika sätt ges möjlighet att möta eleverna.

Omvärldsbeskrivning

Sett utifrån en etnisk och kulturell synpunkt, är Mariefred ett förhållandevis homogent samhälle och ur ett socialt perspektiv en relativt välmående ort, där nöden oftast inte är synlig i en materiell brist.
En stor del av befolkningen har sitt arbete på annan ort och pendlar dagligen till och från arbetet. Av de arbetsplatser som finns på orten kan nämnas MAVAB, Gripsholms värdshus, och kriminalvårdsanstalten Bondängen. Det finns två skolor, vårdcentral, folktandvård och apotek, äldreboende och särskilt boende för äldre. Föreningslivet är stort och mångskiftande med hembygdsförening, konstförening, filmstudio, ett flertal idrottsföreningar m.fl.

Resurser inom det sociala området utöver Strängnäs kommun är t ex. Röda korset som bl.a. bedriver café på vårdcentralen, mötesplatsen Kupan och läxhjälp åt elever på Mariefredsskolan, Väntjänst m.m.
Mariefred är en av Sörmlands största turistorter. De flesta besökare kommer för ett endagsbesök under sommaren. Det internationella inslaget är stort inte minst genom att många tyskar kommer hit för att besöka Kurt Tucholskys grav. Gripsholms slott med statens porträttsamling får också årligen ta emot många besökare, likaså Grafikens Hus som är ett grafiskt konstmuseum i den gamla Kungsladugården Andra turistattraktioner är Museijärnvägen mellan Mariefred och Taxinge som under sommaren trafikeras med gamla ångtåg och ångfartyget Mariefred som under sommartid går mellan Stockholm och Mariefred. Det stora antalet besökare till staden för med sig att även kyrkan, som ligger mitt i centrum får ta emot många besökare.

Utmaningar och prioriterade områden

En viktig framtidsfråga för vår församling är hur många av mariefredsborna som fortsättningsvis kommer att vara kyrkotillhöriga. De senaste årens utträden har fört med sig att vi idag har minskade ekonomiska resurser. Om denna utveckling fortsätter kommer vi att få svårt att bekosta den verksamhet som vill bedriva. Utgångpunkten för vår strävan efter att mariefredsbor ska välja att tillhöra Svenska kyrkan och därmed vår församling, måste vara att vi vårdar oss om de medlemmar vi idag har, värnar en hög ambitionsnivå när det gäller kvalitén i vårt församlingsarbete och erbjuder en gemenskap som människor vill vara delaktiga i.

En annan fråga är de utmaningar som ett växande Mariefred ställer oss inför. Vi behöver bli ännu bättre på att synliggöra församlingen och bygga breda kontaktytor till mariefredsborna. Vi ska ha ett församlingsliv som gör att vi på ett naturligt sätt är med i det dagliga livet i vårt närsamhälle. En viktig aspekt av denna strävan är att öka frivilligas delaktighet i församlingslivet och deras syn på sig själva som representanter för församlingen.

Gudstjänstens förnyelse och familjen och barnens plats i gudstjänsten är två andra stora utmaningar för vår församling. Idag är det framför allt äldre som deltar i söndagens högmässa och antalet är relativt lågt. Vardagsmässan samlar till största delen ungdomar som är med i församlingens ledarskola och ungdomsgrupp och antalet som deltar är många gånger lika stort som i söndagens högmässa. Utifrån våra värdeord som är gemenskap – närvaro – delaktighet – berörd ska vi sträva efter att bygga en gudstjänst som kan vara en mötesplats för alla åldrar. En del i arbetet med att öka delaktigheten är att vi tillsammans med musiker, vaktmästare, präst och kyrkvärdar planerar söndagens mässa på onsdagen veckan före.

Under ett antal år har vi ökat de resurser som vi lägger ner på vårt konfirmand- och ungdomsarbete och idag kan vi glädjas över en stor konfirmandgrupp och många ungdomar som är med i ledarskolan eller deltar på onsdagarnas ungdomscafékvällar och att de på olika sätt är med i församlingslivet t.ex. under Kolloveckan och på Adventsöppet. Arbetet med ungdomar och konfirmander är ett område som vi också fortsättningsvis vill ge hög prioritet.

I vår öppna förskola möter vi många församlingsbor i yrkesverksam ålder, men ändå är det så att det är en grupp som vi i en lägre grad möter i vårt församlingsliv. En stor utmaning för oss är att finna former för att utveckla familjearbetet och öppna vägar för personer i yrkesaktiv ålder att finna en väg in i församlingens gemenskap.

Pastoraltprogram

Missionsuppdraget

Kyrkans liv är ett liv i mission. I bibeln tydliggörs missionsuppdraget bl.a. i Matteusevangeliet, där vi läser "Då gick Jesus fram till dem och talade till dem "Åt mig har getts all makt i himlen och på jorden. Gå därför ut och gör alla folk till mina lärjungar: döp dem i Faderns och Sonens och den heliga Andens namn och lär dem att hålla alla de bud jag har gett er. Och jag är med er alla dagar till tidens slut." Gud sänder sin Son till världen och Sonen sänder i sin tur sina lärjungar ut i världen. Kyrkans missionsuppdrag är att leva i den sändning som är från Gud och som innebär att vara ett tecken för Guds närvaro i världen genom Jesus Kristus.
Missionsuppdraget ger riktningen för församlingslivet och ska genomsyra det liv som vi delar med varandra. Som kyrka ska vi vara en del av det lokala samhället i Mariefred och här på vår ort förmedla ett budskap där vi betonar varje människas värde inför Gud. Missionsuppdraget är inte ett uppdrag vid sidan om utan en inneboende del i allt som sker i församlingslivet. Det är ett perspektiv som vi får ha med oss i allt vi gör.

Gudstjänst

Gudstjänstlivet är grunden för församlingslivet. Det är den mötesplats där vi kommer samman inför den Gud vi tror på, för att ta emot kraft och vägledning till att kunna leva som Jesu lärjungar i vardagslivet. Gudstjänsten ska hjälpa människor att ta till sig en livstolkning som har sin utgångspunkt i dopets gemenskap med Kristus och ge möjlighet till att få uttrycka glädje och tacksamhet för livet. I bönen och lovsången ska individen få känna sig delaktig i gemenskapen, samtidigt som det ges möjlighet för den enskilde att finna en inre ro och vila genom musik och tystnad. Som ledord för vårt arbete med församlingens gudstjänstliv har vi värdeorden Gemenskap, Delaktighet, Närvaro och Berörd.
Det är viktigt att församlingen på ett aktivt sätt vårdar sitt gudstjänstliv och ger utrymme för förnyelse samtidigt som hänsyn tas till kyrkans gemensamma tradition. Vi ser det därför som angeläget att ibland få fira gudstjänster med alternativa gudstjänstordningar och gudstjänstmusik. Församlingens kyrkoherde och komminister har tillsammans med organist och kantor ett stort ansvar för gudstjänstlivet, men det är avgörande att så många som möjligt ges möjlighet till delaktighet, både när det gäller planering, förberedelse och genomförande av de gudstjänster som firas.
Huvudgudstjänst firas alla söndagar och helgdagar, som regel med mässa. Oftast firas högmässa men ibland mässa enligt den ordning som gäller i kyrkohandboken. Vid några tillfällen om året firas den som mässa med stora och små. På midsommardagen firas en gudstjänst enligt kyrkohandbokens ordning i Kärnbo kyrkoruin. Vardagsmässa och en enkel vardagsgudstjänst firas under en stor del av året i församlingshemmet. Församlingens gudstjänstliv är till största delen knutet till kyrkan och församlingshemmet, men gudstjänster firas också på andra platser, såsom Kärnbo kyrkoruin, äldreboenden och Kriminalvårdsanstalten Bondängen
Kyrkomusiken har av tradition en stark ställning i församlingslivet. Församlingen har en organist. Det finns tre körer, Kyrkokören Pax Mariae, Kärnbokören och Vokalerna.
I församlingen finns ett Sverige – finskt församlingsliv som bedrivs i samarbete med de andra församlingarna i Strängnäs kommun och som innefattar att det vid något tillfälle varje år firas en Sverige-finsk gudstjänst i kyrkan eller församlingshemmet.

Diakoni

Kyrkans diakonala arbete har sin grund i Kristi kärlek och föredöme. Det är ett arbete som ytterst strävar efter att sända människor ut i egen tjänst och ansvarstagande för sin medmänniska. Det diakonala arbetet leds av diakonen, men alla anställda och frivilliga medarbetare ska ha ett diakonalt förhållningssätt när man fullgör sina uppgifter. En mycket viktig del av det diakonala arbetet fullgörs av församlingsbor, som på frivillighetens grund engagerar sig i församlingens diakonigrupp.
Med vårt diakonala arbete vill vi ge stöd och hjälp till människor som av någon anledning befinner sig i utsatta livssituationer och söka vägar för att bryta människors ensamhet och isolering. Vi erbjuder stödgrupper för sörjande, gör hembesök, bjuder in till regelbundna träffar och sång- och musiksamlingar på våra äldreboenden. Församlingens diakon och präster finns till hands för dem som önskar enskilda samtal.
En viktig del av vårt diakonala arbete bedrivs under särskilda villkor inne på kriminalvårds-anstalten Bondängen, där komministern regelbundet är närvarande och finns till hands för enskilda samtal eller samtal i grupp.
En annan viktig del av det diakonala arbetet är det arbete som församlingens internationella grupp ansvarar för. Detta innebär både att aktualisera de internationella rättvisefrågorna och att bedriva ett insamlingsarbete som huvudsakligen sker inom ramen för Svenska kyrkans internationella arbete och SKUT. I den internationella gruppen finns både anställda och frivilliga medarbetare.

Undervisning

Ett pedagogiskt arbete är en naturlig och självklar del i församlingslivet. Det är ett arbete som måste få påverka allt som sker inom församlingen och som har som målsättning att hjälpa människor att upptäcka och fördjupas i sin förståelse av den kristna tron och det kristna livet. Enligt vår pedagogiska grundsyn är varje mötesplats i församlingen, en plats som kan bidra till undervisningen. Församlingen ska erbjuda platser där människor i olika åldrar kan mötas och dela med sig av sina erfarenheter och kunskaper där både den starka tron och tvivlet får plats och där vi inspireras till lärande och utveckling. I en situation där allt fler människor har en begränsad kunskap om kristen tro, blir det allt viktigare att vi i församlingslivet kan erbjuda sådana platser. För dem vi möter som inte är döpta eller konfirmerade, ska vi visa på möjligheten till dop eller konfirmation i vuxen ålder.

I vårt församlingsliv erbjuder vi följande mötesplatser för samtal:

- som en särskild samling efter högmässa vissa söndagar
- som en särskild samling i församlingshemmet ett par gånger i halvåret
- i samband med de föreläsningar som vi ca två gånger per år bjuder in till
- i Kyrkfritids, som är för barn i åldrarna 6 – 10 år, där vi talar om vår gudstro, ber tillsammans och upptäcker bibelns berättelser och gestalter med Kristus i centrum. Vi ser det som centralt att vi möter barnen med lyhördhet och respekt för deras tankar och känslor, samtidigt som vi vill ge dem en trons grund att bära med sig vidare i livet.
- i Kolloveckan där vi veckan före höstens skolstart samlar barn i åldrarna 6 – 9 år och talar om vår tro, viktiga grundläggande värderingar som hör ihop med tron och firar gudstjänst tillsammans.
- i Öppna förskolan där vi möter hela familjen. Många familjer som kommer till öppna förskolan har en mycket begränsad kännedom om och erfarenhet av kyrkan och här får vi en möjlighet att visa vad kyrkan är och vad det innebär att leva med en kristen tro.

- i konfirmandarbetet som vi ser vi som ”en tjänst åt tonåringar i ett brytningsskede i deras liv” Under denna viktiga period, vill vi vandra tillsammans med dem och visa på den kristna livstydning som har sin grund i dopet. Under konfirmandtiden ges ungdomarna tillfälle att lyfta fram sina egna livsfrågor och få hjälp att uttrycka sin tro och sitt tvivel. Vi vill ge dem en erfarenhet av andakt och gudstjänstgemenskap och visa att kyrkans liv handlar om de centrala frågorna i livet. Genom att vi låter dem möta kyrkans tro- och livssyn vill vi ge dem möjlighet att själva ta ställning till denna. Konfirmandarbete i vår församling bedrivs i enlighet med ”Riktlinjer för Svenska kyrkans konfirmandarbete”